

**Pan
Andrzej Jakubiak
Przewodniczący
Komisji Nadzoru Finansowego**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli skontrolowała Urząd Komisji Nadzoru Finansowego w zakresie wykonania w 2011 r. budżetu państwa w części 70 – Komisja Nadzoru Finansowego.

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli podpisanym w dniu 3 kwietnia 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Przewodniczącemu niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie w 2011 r. budżetu państwa w części 70 – Komisja Nadzoru Finansowego.

1. NIK opiniuje pozytywnie roczne sprawozdania budżetowe za 2011 r.² oraz sprawozdania finansowe za czwarty kwartał 2011 r.³. Sprawozdania zostały sporządzone terminowo i rzetelnie na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej. Dane zawarte w sprawozdaniach prezentują prawdziwy i rzetelny obraz dochodów, wydatków oraz należności i zobowiązań. W trakcie kontroli dokonano korekty rocznego sprawozdania Rb-28, polegającej na zmniejszeniu o 151,0 tys. zł stanu zobowiązań z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego. Przyczyną było wykazanie zobowiązania z tytułu składki rentowej, wyliczonego według stawki podwyższonej od 1 lutego 2012 r.
2. NIK opiniuje pozytywnie poprawność formalną dowodów i zapisów księgowych oraz wiarygodność ksiąg rachunkowych Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego w odniesieniu do sprawozdawczości bieżącej i rocznej. Opinię sformułowano na podstawie przeglądu analitycznego ksiąg rachunkowych oraz badania 167 dowodów księgowych dotyczących wydatków w kwocie 27.275,9 tys. zł. Dokumentacja zasad

¹ Dz.U. z 2012 r., poz. 82.

² Rb-23 o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych, Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych, Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa.

³ Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych i Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji.

rachunkowości spełniała wymagania określone w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁴. Inwentaryzacja składników aktywów i pasywów została przeprowadzona z zachowaniem terminów i częstotliwości określonych w art. 26 ustawy o rachunkowości.

3. W 2011 r. zrealizowano dochody w wysokości 213.695,8 tys. zł, tj. o 6.626,8 tys. zł (o 3,2%) wyższe niż zakładał plan. Największy udział w dochodach miały wpłaty na koszty nadzoru, które po rozliczeniu nadpłat i niedopłat za 2010 r. wyniosły 208.622,7 tys. zł, tj. 97,6% zrealizowanych dochodów, a także grzywny, mandaty i inne kary pieniężne od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych (§ 0580) – 3.687,5 tys. zł, tj. 1,7%. Dochody przekazywane były na centralny bieżący rachunek budżetu państwa w terminach określonych w § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 grudnia 2010 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa⁵.

Rozliczenie wpłat podmiotów nadzorowanych na pokrycie kosztów nadzoru zostało przeprowadzone zgodnie z obowiązującymi przepisami⁶.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w naliczaniu i egzekwowaniu dochodów z tytułu wpłat zaliczek na koszty nadzoru oraz rozliczeniu nadpłat i niedopłat. Skontrolowano 99.175,2 tys. zł, tj. 46,4% zrealizowanych dochodów z tytułu zaliczek na koszty nadzoru nad działalnością ubezpieczeniową, funduszy emerytalnych i banków oraz rozliczenia 108 nadpłat i 11 niedopłat.

4. Na koniec 2011 r. należności ogółem wyniosły 3.688,8 tys. zł i były niższe od stanu na koniec 2010 r. o 14,2%, tj. o 612,8 tys. zł. Największy udział w należnościach stanowiły kary pieniężne 66,0% (2.434,6 tys. zł). Zaległości na koniec 2011 r. wyniosły 2.493,3 tys. zł i stanowiły 67,6% należności. W stosunku do stanu na koniec 2010 r. zaległości zmniejszyły się o 13,2%, tj. o 380,0 tys. zł. W strukturze zaległości największy udział 50,8% miały zaległości z tytułu kar od osób prawnych (1.266,3 tys. zł). Zaległości z tytułu kar nałożonych w latach 2001–2011 dotyczyły 10 podmiotów, z których osiem znajduje się w stanie upadłości. Na wszystkie zaległości zostały wystawione upomnienia i tytuły wykonawcze, a w przypadku podmiotów znajdujących się w stanie upadłości wierzytelności zostały zgłoszone do syndyków masy upadłości.

W 2011 r. Komisja Nadzoru Finansowego podjęła jedną decyzję o uchyleniu kary nałożonej w 2007 r. na brokera ubezpieczeniowego w wysokości 1.500,0 zł oraz dwie decyzje o umorzeniu należności w stosunku do dwóch podmiotów ukaranych karami w łącznej wysokości 250,0 tys. zł. W przypadkach obu umorzeń kwoty stanowiące należności wynikające z kar pieniężnych nie zostały zaspokojone w zakończonych postępowaniach upadłościowych.

5. Na podstawie art. 171 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁷, Przewodniczący Komisji wydał 14 decyzji w sprawie przeniesienia między paragrafami wydatków na ogólną kwotę 13.994,0 tys. zł (6,9% planu). Zmiany w planie wydatków wynikały z konieczności dostosowania

⁴ Dz.U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm.

⁵ Dz.U. Nr 245, poz. 1637 ze zm.

⁶ W 2011 r. zasady pokrywania kosztów nadzoru były określone w rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2009 r. w sprawie wpłat na pokrycie kosztów nadzoru nad działalnością ubezpieczeniową, reasekuracyjną oraz w zakresie pośrednictwa ubezpieczeniowego (Dz.U. Nr 220, poz. 1723, rozporządzenie to obowiązywało do dnia 1 listopada 2011 r. i do dnia zakończenia kontroli Prezes Rady Ministrów nie wydał nowego rozporządzenia), w rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 2007 r. w sprawie wpłat na pokrycie kosztów nadzoru nad bankami (Dz.U. Nr 249, poz. 1855 ze zm.), w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 16 marca 2010 r. w sprawie opłat wnoszonych na rzecz Komisji Nadzoru Finansowego przez podmioty nadzorowane prowadzące działalność na rynku kapitałowym (Dz.U. Nr 57, poz. 364) oraz w rozporządzeniach Prezesa Rady Ministrów w sprawie wpłat na pokrycie kosztów nadzoru nad działalnością w zakresie funduszy emerytalnych i pracowniczych programów emerytalnych. Do 31 maja 2011 r. obowiązywało rozporządzenie z dnia 21 grudnia 2009 r. (Dz.U. Nr 220, poz. 1724), a od 1 czerwca 2011 r. rozporządzenie z 30 maja 2011 r. (Dz.U. Nr 112, poz. 655).

⁷ Dz.U. z 2009 r., poz. 1240 ze zm.

planowanych kwot do zmieniających się potrzeb w ciągu roku. Ponadto, na podstawie art. 177 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych, dokonano trzema decyzjami z listopada i grudnia 2011 r. blokowania planowanych wydatków na łączną kwotę 26.880,0 tys. zł, z czego na wydatki majątkowe przypada 10.000 tys. zł.

6. Wydatki zostały zrealizowane w kwocie 167.395,1 tys. zł i były niższe o 35.748,9 tys. zł, tj. o 17,8% od planu po zmianach. Niska realizacja wydatków spowodowana była niższymi od planu po zmianach o 21.000,5 tys. zł, tj. o 36,6% wydatkami rzeczowymi oraz niższymi o 12.313,2 tys. zł, tj. o 41,4% od planu po zmianach wydatkami majątkowymi. Realizacja wydatków rzeczowych i majątkowych w kwotach niższych niż planowano, spowodowana była głównie późniejszym niż przewidywano oddaniem do użytku i zasiedleniem budynku przy ulicy Jasnej 12 w Warszawie.
7. Na podstawie badania trzech zamówień publicznych o wartości brutto 5.998,8 tys. zł, NIK stwierdziła, że zamówienia te zostały przeprowadzone zgodnie z wewnętrznymi przepisami i z ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych⁸, a zakupione w ich wyniku środki trwale prawidłowo zostały ujęte w ewidencji środków trwałych i poprawnie sklasyfikowane.
NIK zwraca jednak uwagę, że w celu poprawy przejrzystości planu zamówień publicznych, poszczególne postępowania powinny być wykazywane oddzielnie z wyszczególnieniem wydatków na poszczególne lata.
8. W 2011 r. przeciętne zatrudnienie w UKNF wynosiło 856 osób i było niższe od przeciętnego zatrudnienia w 2010 r. o 3 osoby. Przeciętne zatrudnienie było niższe od planowanego (909 osób) o 5,8%. Stan zatrudnienia na koniec 2011 r. wyniósł 863 osoby. Wydatki na wynagrodzenia osobowe wyniosły 96.975,1 tys. zł. Były w porównaniu do 2010 r. wyższe o 1.537,7 tys. zł, tj. o 1,6%. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w 2011 r. wyniosło 9.441 zł i w porównaniu do 2010 r. wzrosło o 2,0%.
9. NIK stwierdziła, że Urząd Komisji nie posiadał „Instrukcji obiegu dokumentów finansowych”, mimo powoływania się na ten dokument w § 4 ust. 2 „Instrukcji kontroli finansowej”, wdrożonej w dniu 10 marca 2008 r. zarządzeniem Nr 27/2008 Przewodniczącego Komisji.
10. W protokole z inwentaryzacji według stanu na dzień 30 grudnia 2011 r. NIK stwierdziła, że na stanie ewidencyjnym w kasie Urzędu Komisji znajdowało się 28 znaków skarbowych o łącznej wartości 1.010 zł, które zgodnie z ustawą z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej⁹, utraciły swoją ważność z dniem 1 stycznia 2009 r. UKNF podejmował w latach 2010–2011 próby ustalenia sposobu postępowania z tymi znakami. Jednak dopiero w 2012 r., na wniosek kontrolerów NIK, ustalono właściwy tryb postępowania i przygotowano projekt zarządzenia Przewodniczącego KNF w sprawie powołania komisji likwidacyjnej tych znaków.
11. W 2011 r. UKNF kontynuował realizację inwestycji przebudowy i rozbudowy budynku biurowego położonego w Warszawie przy ul. Jasnej 12 o wartości umownej brutto 23.119,0 tys. zł. Inwestycja ta zgodnie z umową nr 25/2010 z dnia 25 stycznia 2010 r. zawartą z Generalnym Wykonawcą – Kompleksowa Realizacja Inwestycji Budowlanych Sp. z o.o. (KRIB) powinna zostać zrealizowana do 23 lipca 2010 r. Jednak z uwagi na opóźnienia w jej realizacji, dopiero 31 sierpnia 2011 r. sporządzony został protokół końcowy jej odbioru, w którym zamieszczono wykaz stwierdzonych wad i usterek. Do dnia zakończenia kontroli nie wyegzekwowano od Generalnego Wykonawcy usunięcia większości stwierdzonych wad i usterek oraz pełnej dokumentacji powykonawczej inwestycji. Koszt usunięcia wad i usterek według wyceny posiadanej przez

⁸ Dz.U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.

⁹ Dz.U. Nr 225, poz. 1635 ze zm.

Urząd wynosi 524,5 tys. zł. Z tytułu realizacji umowy 25/2010 UKNF zapłacił 18.143,8 tys. zł, w tym 3.051,3 tys. zł podwykonawcom, każdorazowo kierując do KRIB wezwanie do zapłaty. Ponadto w toku realizacji inwestycji uznał za uzasadnione roszczenia KRIB dotyczące wykonanych robót dodatkowych, ale ich wartość nie została dotychczas uzgodniona przez obie strony umowy (KRIB określa wartość tych robót na poziomie od 464,0 tys. zł do 2.143,0 tys. zł). Z zestawienia wystawionych i zapłaconych faktur, po uwzględnieniu płatności dokonanych przez UKNF wobec podwykonawców wynika, że wartość niezapłaconych faktur z tytułu realizacji tej inwestycji wynosi 5.517,8 tys. zł, ale kwota ta nie jest prawdopodobnie ostateczna.

W 2011 r. UKNF wystąpił do Kredyt Bank S.A. o wypłatę kwoty 2.311,9 tys. zł w ramach Gwarancji Bankowej określonej w umowie 25/2010. W marcu 2012 r. kwota z tytułu gwarancji wpłynęła na konto Urzędu, a następnie została przekazana na rachunek dochodów budżetu państwa.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1) ustalenie wartości zobowiązań wobec podwykonawców inwestycji przy ulicy Jasnej 12 oraz wobec Generalnego Wykonawcy z tytułu zrealizowanych robót dodatkowych,
- 2) wyegzekwowanie od Generalnego Wykonawcy dokumentacji powykonawczej,
- 3) opracowanie i wdrożenie „Instrukcji obiegu dokumentów finansowych”.

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, prosi Pana Przewodniczącego, o przedstawienie w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ustawy o NIK, przysługuje Panu Przewodniczącemu prawo zgłoszenia na piśmie, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, do Kolegium Najwyższej Izby Kontroli, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, od dnia otrzymania ostatecznej uchwały Kolegium NIK.